

27.1.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Valtiovarainvaliokunta torstai 28.01.2021 klo 12.00 / VNS 6/2020 vp / Asiantuntijapyyntö

VNS 6/2020 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle - Suomen kestävä kasvun ohjelma

Suomen kestävä kasvun ohjelmalla edistetään sekä elpymistä että elinkeinoelämän rakenteiden ja julkisten palveluiden uudistumista. Ohjelman sisältämät uudistukset ja investoinnit vauhdittavat ilmastonmuutoksen torjuntaa, vahvistavat tuottavuutta ja talouden kasvupotentiaalia sekä nopeuttavat tarpeellisia rakennemuutoksia työllisyysasteen nostamiseksi sekä tuotannon ja kulutuksensaattamiseksi kestäväälle perustalle.

1. Keskeiset huomiot

Suomen Yrittäjät korostaa, että ohjelma pitää toteuttaa niin, että toimet luovat kestävä kasvua. Vaikka ohjelmassa toteutettaisiin samanaikaisesti nopeavaikutteista elpymistä, kaikkien toimien painopisteen pitää olla sellaisia, että ne lisäävät pidemmän aikavälin kestävä kasvua.

Mielestämme kansallisen ohjelman painopisteet ovat periaatteessa kestävä kasvua tukevia, mutta samaan aikaan usean painopisteen ohjelma sisältää riskin ohjelman pirstaloitumisesta. Lisäksi riskinä on se, että ohjelman horisontti asetetaan liian lyhyeksi, elpymistä ja hallitusohjelmaa toteuttavaksi, jolloin kestävä kasvun tavoite uhkaa hämärtyä.

Kestävä kasvun näkökulmasta on ongelmallista, että ohjelmassa on runsaasti toimenpiteitä, jolla pyritään vastaamaan useaan tavoitteeseen. Tällöin on ilmeinen vaara, että toimenpiteet kohdistuvat huonommin ja ovat siten vähemmän vaikuttavia kuin toimenpiteet, joilla on selkeä rajattu tavoite.

Tällaisten toimenpiteiden vaarana on se, että ohjelman alla toteutetaan lyhyen aikavälin tavoitteiden mukaisia hankkeita, joita joudutaan myöhemmin korjaamaan. Näkemyksemme mukaan ohjelma mahdollistaa Suomen kestävä kasvun edistämisen, mutta se ei takaa sitä. Jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että konkreettiset toimet ovat sellaisia, että ne luovat ja edistävät ensisijaisesti kestävä kasvua.

Kiinnitämme huomiota myös siihen, että samaan aikaan kun pk-yritysten innovointia ja uudistamista pyritään edistämään, tulee huolehtia siitä, että yritysten toimintaympäristö muilta osin on kilpailukykyinen ja uudistumiseen kannustava. Jäykkä toimintaympäristö ohjaa pahimmillaan siihen, ettei yritykset kykene toteuttamaan uudistavia toimia, vaan toimista tulee enemmän ylläpitäviä kuin uutta luovia.

Erityisesti työmarkkinoiden osalta toteamme, että ehdotetut toimet ovat hyvin prosessilähtöisiä. Ehdotuksista näyttää unohtuvan se tosiasia, että työllistyminen edellyttää työpaikkoja. Ehdotettavat toimet eivät lisää työvoiman kysyntää eikä kestäväää kasvua.

Vaikka sinällään on tärkeää tehostaa työvoimapalveluita ja tehostaa työnhakijan velvoitteita, edistää ammatillista ja alueellista liikkuvuutta, vahvistaa erityisryhmien työhön pääsyä ja siellä pysymistä sekä panostaa kohtaantoon ongelmaan myös muulla tavoilla, niin työvoiman kysynnän lisäämiseksi työmarkkinoiden rakenteelliset uudistukset ovat olennaisia. Tämä on erityisen tärkeää nyt, jotta yritykset pystyvät pandemian hellittäessä työllistämään edes kriisiä edeltävällä tasolla.

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
ekonomisti